

Odprto pismo raziskovalcev premierju Miru Cerarju

Spoštovani predsednik vlade RS, raziskovalci in zaposleni v raziskovalnih inštitutih na svojih plečih močno občutimo slabšanje položaja znanosti v Sloveniji. Cena ur raziskovalnih programov in projektov ostaja že nekaj let znižana, novih projektov je razpisanih zmeraj manj, in še to ne vsako leto. Število odobrenih zaposlitev za mlade raziskovalce v zadnjih letih izrazito upada, za opremo in vzdrževanje zgradb še zdaleč ni na voljo dovolj sredstev (ali pa jih celo sploh ni). Z zastarelo opremo in podcenjenim, nestabilno financiranim raziskovalnim delom nikakor ne bomo mogli slediti vse hitrejšemu razvoju v svetu.

Treba je poudariti, da zaposleni v znanosti nismo neposredni proračunski porabniki: skoraj vsa sredstva za plače in delo pri projektih si moramo pridobiti na razpisih v Sloveniji ali Evropi in na trgu. Takšno financiranje je daleč od stabilnega in že v osnovi ne more zagotoviti srednje- in dolgoročnega načrtovanja ter razvoja znanosti.

Število zaposlenih v znanosti se krči že dlje časa in se bo očitno vsako leto še bolj. Mladih usposobljenih raziskovalcev ne moremo zaposlovati, lahko jih zgolj odpuščamo. Z znanjem, ki so ga pridobili na stroške naše države, zato odhajajo v tujino in tam prispevajo k čudni vrednosti. V Sloveniji ostajajo slabo plačani starejši sodelavci. Povprečna bruto plača zaposlenih v znanosti (plačna skupina H) v letu 2014 je znašala 1370 evrov (vir: Analiza plačnega sistema javnega sektorja, Ministrstvo za javno upravo, junij 2015, str. 85). V javnem sektorju to pomeni predzadnje mesto (v primerjavi s plačnimi skupinami v javnem sektorju od C do G), ob tem da je izobrazbena struktura zaposlenih v znanosti precej višja, z več doktorji znanosti kot kjer koli drugje.

Ob tako skromnem in v zadnjih letih občutno zmanjšanem (za več kot četrtino sredstev) javnem vlaganju v znanost žal ne moremo pričakovati izrazi-

tega razvojnega preboja Slovenije. Tega pa država nujno potrebuje, če se želi izkupati iz dolgo trajajoče krize ter se konkurenčno razvijati in ne nazadovati. Po našem mnenju imamo zaposleni v raziskovalni dejavnosti vsemu navedenemu navkljub trenutno še dovolj znanja in volje, da z dodatnim vlaganjem države v razvoj in raziskave pripomoremo k razvoju in blaginji Slovenije. Bojimo pa se, da to kmalu ne bo več mogoče, če takšnih vlaganj ne bo.

Da javno izobraževanje od vrtca do univerze in raziskovanje nista poraba, ki jemlje kisik gospodarstvu, ampak nujno potrebni investiciji v boljšo prihodnost in kakovostnejše življenje prebivalstva, smo v začetku prejšnjega leta slovenskim politikom in odločevalcem sporočili tudi podpisniki peticije Za ohranitev kakovostnega javnega izobraževanja in odličnosti raziskovalnega dela. Kar 39.236 državljanek in državljanov je zlasti vam kot predsedniku vlade takrat že sporočilo, da mora Slovenija v skrbi za ekonomsko kompetitivnost in še bolj za dolgoročno kakovost življenja svojih državljanek in državljanov nameniti izobraževanju, znanosti in kulturi dodatna sredstva, tem področjem priznati njihovo ključno vlogo za prihodnost države in jim omogočiti, da ohranijo svojo kakovost in jo še izboljšajo. Opozarjali smo vas, da je treba prekiniti prakso vsakoletnega zniževanja sredstev za javno izobraževanje in raziskovanje, in vas poz-

vali, da prenehate krčiti sredstva za javne univerze in raziskovalne inštitute, ki so na robu preživetja, ter jim zagotovite ustrezne pogoje za normalno delo. Vašega odgovora in stališč do pozivov iz peticije skoraj 40.000 njenih podpisnikov ni dočakalo, vseeno pa eno od njenih glavnih sporočil ponavljamo tudi tokrat: raziskovanje in izobraževanje – zlasti visokošolsko – nujno potrebujeta dodatna sredstva, da bi lahko ohranila svojo kakovost in odličnost ter ju še izboljšala.

Skladno z vsem navedenim vas pozivamo, da se osebno odločno zavzamete za reševanje kritičnih razmer v zelo podcenjeni znanosti. Znanost ni strošek, temveč vložek v napredek in blagor Slovenije. Pričakujemo, da boste prepoznali pomembnost raziskovalne dejavnosti za nadaljnji uspešen razvoj naše družbe ter nas sprejeli na pogovor, na katerem vam bomo podrobneje predstavili naša pričakovanja in z vami izmenjali poglede na perspektive slovenske znanosti.

Dovolite nam, da pomagamo Sloveniji na poti v lepšo prihodnost.

S spoštovanjem,

PROF. DR. JOŽE PUNGERČAR
podpredsednik predsedstva SK VŠZ
SVIZ, v imenu raziskovalcev v okviru
Sindikalne konference visokega
šolstva in znanosti (SK VŠZ), Sindikat
vzgoje, izobraževanja, znanosti in
kulture Slovenije (SVIZ)

